

Таня Шахова

Из Шест

Таня Шахова е родена в София. Завършва актьорско майсторство в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“. Участва в първата трупа на основателите на ТР „Сфумато“. В киното дебютира в главна роля във филма „Трампа“ на Г. Дюлгеров и все още участва като актриса в различни кинопродукции. Сценарист е на документалните филми „Каре“, „А бяхме рицари“, „Любовта е“. Автор на реализираните театрални пиеси: „Едно“, „Две“, „Три“, „Едно“, или

„Амант“, има премиера в театър „Сфумато“; „Две“ се играе за шести сезон в Народния театър. Автор е и на излъчените радиопиеси „Задушници“, „Един ден, който промени живота ми“, „Двайсет години по-късно“, „Евгени и Жулиета“. През 2017 г. публикува романа „Германката“ и сборника с пиеси „Едно, Две, Три“. От 2005 г. работи като редактор в тв предавания. През 2018 г. печели Голямата награда в конкурса за Нова българска драма на НБУ с пиесата „Пет“.

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

ПАВКА, писател на 53 г.

ДЖЕРИ, писател, драматург на 38 г.

ГЕНЧО, сценарист на 44 г.

БОДКА, писателка, сценаристка на 42 г.

КОСТА, съавтор, писател от службите 42 г.

1967 г. в почивен дом в Хисаря група писатели са събрани да напишат най-успешния български сериал.

Водоем край Хисаря. Всички са с въдици.

ПАВКА. Вижте как се разкатават куките, замятаме и само внимаваме да не закачим съседа, като цялото внимание е в асансьорчето. Бодке, започваме да мълчим! Кой каквото има да казва, сега е моментът и току-що той свърши!

БОДКА. В тоя студ мога само да тракам със зъби, хич не ми е до приказки! Ще си направя огън, ще се завия като пашкул, а пък вие си мръзнете там, дано комарите ви пощадят!

КОСТА. Да беше по-топло, да видите тогава как се лови с ръце. На село се връщяхме с по цял кош риба на гмуркане!

ПАВКА. На село са гладували само болните и мързеливите, докато в града...

КОСТА. Най-малко с по два коша се връщяхме! Само да има кой да те заварди и затисне...

ГЕНЧО. За затискане сега ще намериш много кандидати. И без да търсиш, ще се явят веднага!

КОСТА. Как беше тая, двама българи – чета, трима – чета и предател, ха, ха...

ГЕНЧО. Коце, дръпни се по-натам, изглежда ми по-насогда. Аз като морско чедо да ти кажа едно, накъдето ти сочи... мерникът, натам трябва да хвърляш!

БОДКА. Ами ако ти сочи нагоре...мерникът?!

ПАВЕЛ. Бодке, не! Не трябваше това да питаш!

ГЕНЧО. Ако ми сочи нагоре, хич няма да вървя за риба, ами...

КОСТА. Тоя е стар!

БОДКА. Вярно ли е, че събирате колекции с вицове!? Не отминаха ли тези мрачни времена!?

КОСТА. Павка, тука някога хващал ли си нещо!?

ПАВКА. Тука ми е за пръв път, по-надолу на Стряма се хваща, стига да имаш подходяща стръв... Дали рибата не си тръгна с вдъхновението!?

КОСТА. А ако няма нищо!?

ПАВКА. Бодке, отдавна искам да те питам за нещо от най-великата книга на всички времена – „Жизнь и ловля пресноводных рыб” на граф Сабанеев!? Та в този шедьовър на всеки ред само за мурмиш пише графът, какъв е този мурмиш, моля те, търсих в речника, нищо няма...

БОДКА. Мамарец знам, че е нещо като подводно раче...

ПАВЕЛ. По-скоро е под камък, българският гений е измислил как да лови подобни живинки с брашно върху сено, безотказна примамка са...

КОСТА. Мурмиши, или не, има ли значение, може да са русалии по нашенски...

ГЕНЧО. Тука нищо не помръдва, да мръднем ли към Стряма!?

ПАВЕЛ. Извинявайте много, ама къде е Джери, моля ви се!? Ние въобще спазваме ли някакви уговорки!?

БОДКА. Изглежда го измъчват любовни трепети... Снощи беше много ядосан, че няма междуградска линия и пощата не работи!

КОСТА. Ще проверя дали нещо може да се направи...

ПАВКА. Ние всички имаме нужда от телефон, всички имаме грижи... и мерници!

БОДКА. Момчета, само аз мълча на този ваш риболов! Казах ви да не идвам, да си мерите мерниците на воля...

ГЕНЧО. Видяхте ли тази готвачка Ева, откъде такива засукани моми в тази Хисаря!? Риба може и да няма, но мадами леле-мале!

ПАВКА. Колкото по няма риба, толкова по-сладки приказки стават, ще ме извини нашата дама, но тази твоя гърдеста Ева ми напомня за една огнена жена от фронта, Фрюлинка, а, какво име, Фрюлинка Товачкова! Беше военен дописник, красива, безразсъдно смела, завъртя главата на всички, на един генерал също, така се домогна до акция в тила на врага. Раняват я тежко, другите я мислят за мъртва и я изоставят. Немски хирург я оперира, спасява ѝ живота, после нашите я откриват във вражеската болница, връща се в България за кратко със съпруг французин, заминават за Лондон, ражда му четири деца, после се преселват в Австралия...

КОСТА. Още като са я кръстили, са я програмирали. Тая Ева да не ѝ е рода?

ПАВКА. Едва ли, напомня ми като излъчване, но не с конкретни черти на лицето...

КОСТА. Френологията я отрекоха напоследък, според мене – напразно.

БОДКА. Кой я отрекоха!? Ние никога нищо сами, винаги чакаме Те да наредят!

КОСТА. В колко четем днеска, да не закъснеем!?

БОДКА. Няма да чета като ученичка на изпит, нещо да не сме на другарски съд, на

изпит ли сме? Възрастни хора! Всеки има копие да си го чете сам в стаята, а когато се събираме само да...

КОСТА. Наборе, ти, македонско девойче, не мой като пърле пред макая си! Павката ще казва какво да се прави, хем по старшинство му се пада, хем по улегналост, ние с теб много се кърфишечим!

БОДКА. Кър каквооо?!

Клаксон, резки спирачки. Пристига елегантният Джери, отваря вратите на спортното си беемве, отвътре се чува джаз, подменя го с Рита Павоне на макс. Бодка танцува, за да се стопли. Коста надвиква музиката.

КОСТА. Пуста ѝ младост, от София ли пристигаш!? Леле, така ли е модата вече, поло под сако!? Всекой намъкнал се в поло, не знаеш от кой пол е вече!?

ДЖЕРИ. Виж, какви ризи са измислили хората, обличаш, събличаш, изпираш, няма гладене, няма гънки, съхне за час, чиста работа! Силен! За всички нося!

БОДКА. А за мен!?

ДЖЕРИ. За теб хула-хоп!

ПАВЕЛ. Риболовът е за съсредоточаване, за да ни потръгне работата най-накрая!

ДЖЕРИ. Защо тогава с риболов, а не... с карти например!? Мене риболовът не ме вълнува! Скузи, пер фаворе, на пръсти ще се оттегля, да подремна малко. Ще ви изчакам тихо и съсредоточено! Срещата в колко е?

Мълчание. Джери не издържа.

ДЖЕРИ. Сърдим ли се нещо, на какво, ако смея да попитам!?...

Мълчание.

ДЖЕРИ. Тези въдици инвентарни ли са, има ли една и за мен?

БОДКА. Вземи моята, аз съм тука масовка.

ДЖЕРИ. И аз да се почувствам достолепен, отговорен другар...

Джери заспива.

ГЕНЧО. Мръднааа, нещо дърпа, ще го изпуснеш!? Пази сеее...

Генчо измъква въдицата от Джери, опитва се да следва движението на закачената риба, подхлъзва се, пада, удря главата си на камък. Всички се втурват да му помогнат.

Тишина. Генчо говори със затворени очи, равен глас и прави жест сякаш прелиства страница с напльончен пръст.

ГЕНЧО. След осемнайсети век личните дневници и писма се трансформират във вестници и романи с големи тиражи и тогава стават обществено достъпни въпросите: Защо беше изгорена втора част на романа „Мъртви души“!? За кого са

велики Великите географски открития, със сигурност не за откритите народи! Обществата не се развиват линейно към все по-добро, а в цикъл на дегенерация и растеж според Вико, докато Декарт доказва универсалната истина като математически модел, от него започва съвременната философия, той е математик, който твърди...

Коста плисва вода в лицето на Генчо. Той замлъква, но не отваря очи. Павел и Коста внимателно го настаняват на задната седалка на колата. Коста сяда до Джери, потеглят. Павката и Бодка остават на брега.

ПАВКА. При военните има много лекари, дано намерят главен специалист, в смисъл специалист за главата! Ако тука няма, със сигурност веднага от София ще изпратят, не се притеснявай!... Само ме притеснява това, че не отваря очи, брътвежите не са страшни, мозъкът се защитава, но ако му пречи светлината, тогава може да има комоцио... Спокойно, човекът е жилаво нещо, не се умира току-така, няма страшно...

БОДКА. Павка, защо ми говориш като на болно дете, аз съм си нормална!

ПАВКА. Говоря ти като на всички останали, извинявай, ако нещо не...

БОДКА. Много добре знам какво ти е отношението към сакатите...

ПАВКА. Ти не си саката! Откъде ти хрумна това!?... Ох, и ти ли за този злополучен роман, за който искам да забравя! Саката ти не си, никак не се забелязва при теб... проблем да има някакъв... докато в романа...

БОДКА. Виж, за мен наистина няма проблем, но за да работим спокойно, искам да си изясним позициите. В твоя „Син залез“ дъщерята на Следователя е свръхинтелигентна като компенсация за недъга си и прави непрестанни опити за самоубийство, така ли ги виждаш нещата ти!?

ПАВКА. В лошо време го написах този роман, в още по-неподходящо време излезе, представи си нещо, писано в началото на четиридесетте, да излезе в най-радикалната четиридесет и седма! Все едно да си бях купил фабрика на осми септември! А бе, не знам как изобщо ми се размина?! Роман за богато, развратно семейство! Ама бил разобличение, ама заклеямвал съм, кой ти гледа - Разпнете го! Иди обяснявай, че да познаваш лошото не значи да си лош! Това значи да виждаш истинския път на доброто.

БОДКА. Вече съм спокойна за художествените съвети! Дай ми дума, че ще идваш в Киноцентъра да даваш по някое рамо! Колкото са по-посредствени, толкова са по-войнстващи! Нищо младо и талантливо не може да пробие, от какво ги е страх!? Според мен партията трябва да се бои най-много от некадърните, ама те пък са най-партийни!

ПАВКА. Ще идвам, ще идвам, само да не се окажа нежелан. В едно вярвам и ще го отстоявам, доколкото мога. Насилието не може да роди справедливост!

БОДКА. Ох, летя! Хайде с песен да се приберем, ходоом марш. Ний сме трима братя от село Париж, който ни закача, ще яде мариз, леви, десни, леви, десни, ще яде мариз...

Коста и Джери пред бяла затворена врата.

ДЖЕРИ. Какъв е тоя бе, той да решава на кого да се отпусне хеликоптер, какъв си ти бе!? Местен феодал! Тези са най-страшната сбирщина от умствено осакатени фанатици, родени лакеи, несполучили амбициозни кариеристи, дребни хитреци на трапезата на властта, които много обичат да демонстрират как някой зависи от тях!

КОСТА. Кротни се малко, да не навредим! Ако беше сериозно, едва ли щеше да рискува да си сложи главата в торбата! Щом не сноват напред-назад с угрижени физиономии, няма страшно!

ДЖЕРИ. Тая миризма само като я усетя, и нещо ми става... Четиринайсет години от санаториум в санаториум, навсякъде една и съща миризма на дезинфектант и урина. Имаш ли цигари?

КОСТА. Как стана тая работа с теб, наследствено ли туберкулира?

ДЖЕРИ. Не ми се вярва. Нали по бригади ходехме, канали копахме... Не помниш ли на спирката на Павлово имаше надпис „Пристанище Павлово“! Пълни идиотщини! На бригада край Дунава изглежда е станало. От цяла студентска стая от осем човека с инфилтрати, само аз останах жив...

КОСТА. Лошава работа.

ДЖЕРИ. От деветнайсетгодишен сменям санаториумите, но да ти кажа, въобще не съжалявам... Такива хора срещнах, че до дълбока старост да пиша, няма да ми стигне времето да ги опиша! Друга България, други Българи!

КОСТА. И Здравка се оказа най-доброто ти лекарство! Здравка Лекова – ашколсун на тая булка!

ДЖЕРИ. Всичко знаеш ти...

КОСТА. Съвсем не всичко, съвсем не! Защо сте се хванали да учите италиански с онова поетче Любо? Ако си решил да бягаш, изгарям! Целият изгорех! А кой знае още колко народ покрай тебе! Тебе те имат за талантлив, но смятат, че не си наш, това се говори! Гарантирал съм за теб, клел съм се! Знаеш ли какво е македонска клетва!? На мене баща ми е бил четник, знаеш ли какво означава клетвата на комита!?

ДЖЕРИ. Защо да бягам бе, хора!? Не може ли легално да ме пуснете да видя брат си?! Давай, готов съм да пишем там сценарии, каквото кажеш! Нямам никакво намерение да бягам, легално ви искам виза... Учим италиански, за да знаем език, мечтаем си да ни издават там, това забранено ли е?...

КОСТА. Що така дразниш хората!? Нарочно ли ги правиш тия работи!?

ДЖЕРИ. Кои? Чорбаджиите от Съюза на писателите ли имаш предвид?

КОСТА. Фучиш с беемве из София, разнасяш магнетофон-щайга от купон на купон, кротни се малко! Нали уж сте съвестта на народа!

ДЖЕРИ. Какво искаш?

КОСТА. Брат ти в Болоня, не помня какво държи, аптека, или филателен магазин?

ДЖЕРИ. И аз не знам точно.

КОСТА. Да не мислиш, че му е много лесно да изкарва пари от филателния, за да се фукаш тука с беемве по софийските улици!? Малко ли са грижите му за неговото семейство, за майка ти и баща ти!?

ДЖЕРИ. А бе, Коце, да не си ме викнал в детска педагогическа стая ти мене!?

КОСТА. А колко щеше да е лесно, ех! Малкият като се връщаше по никое време от игра, ни викаше с майка му. Бийте ме, мийте ме и да си лягам! Така щеше да е идеално – малко кютек, и кой откъде е! Ама нали сте с деликатни, нежни души,

майсторлъкът е хем да ги галиш, хем за нас да работят...

ДЖЕРИ. Какъв беше тоя преглед вътре, три часа трае?!

КОСТА. Имам новина. Успях да се погрижа за тебе, в името на нашето съваторство. Договор за бъдещ твой роман за дейността на органите на МВР в борбата с престъпността с условно заглавие „Следствието“ – първа творческа помощ от 800 лева. А, какво ще кажеш?! Признай, че съм добър на заглавията! А, признай нещо де, как искаш някой да те зачита, като ти никого не признаваш!

ДЖЕРИ. Признал съм те отдавна, за много неща!

КОСТА. Заслужи си и втората новина. Договор за пиеса из борбата на органите на ДС с враговете на страната. Да отразява ярко и убедително истинските човешки качества на разузнавача, патриот и комунист, предан защитник на своята родина. Договор с КДС за 2000 лева.

ДЖЕРИ. Срещущу?

КОСТА. Това да пишеш!

ДЖЕРИ. Аз без това пиша!

КОСТА. С договор е по-друго! По-професионално!

ДЖЕРИ. Сърбят ме ръцете...

КОСТА. За химикалка ли?

ДЖЕРИ. За карти! Какво ще кажеш поне за едно сантасе?

КОСТА. Ако спечеля – подписваш, а ако загубиш – подписваш!

ДЖЕРИ. Ако аз спечеля?

КОСТА. Ще закръглим от 800 на 1000!

ДЖЕРИ. Мен печалбата не ме интересува, интересува ме играта, пардон съдбата!

В залата за четене пред всеки има голям куп листове.

ПАВКА. Слава Богу размина се без последствия. Дори не намират за необходимо да го задържат в болница. Аз настоях поне днес да почива, да се разходи, да се разсее. Няма да четем без него, само ще поогледаме обектите и имената.

БОДКА. Да не ми пипнете Митко Бомбата! Има такова истинско момче, но водеше овен със себе си, а не петел!... Обърнали ли сте внимание, че когато зад някое име има действителен човек, веднага става убедително, затова малко ме смущава Вершинин, всички ще се сетят за Чехов.

КОСТА. Така ли мислиш!? Чеховият Вершинин го знаят няколко даскалицы...

ПАВКА. На фронта бяха изпратили един съвсем неук бивш партизанин за дописник. И той горкият пише материал и моли да му подскажем някое немско име. И нашите зевзеци, като го почнаха. беше пленен Шилер, предаде се Гьоте, обезоръжиха Хайне, Фройд, Ницше, накрая го отзоваха.

КОСТА. Вместо да му помогнете!? Книги много четат, но верните хора са рядкост!

БОДКА. Нека е верен, ама ако ще обича, да почне да чете! Все пак е дописник!

КОСТА. Имената на главните са си добре, ама гледам има едни Барба, Диаманди, Бруно, хората като си пуснат телевизора, да не помислят, че е чужд филм?

БОДКА. Как искаш да се казва австрийски комунист!? Петко ли!? Всеки втори рибар е Барба, или кръчмарката е гъркиня, цяла Варна беше пълна с гърци, турци, власи!

КОСТА. Както кажете, оглеждаме само, не променяме!

ПАВКА. Хайде да направим едно хубаво семейство, без деформации и отклонения, и да отгледаме едно здраво дете. Когато харесам някой артист, то не е, защото се преструва виртуозно, а защото се оставям на чувството му за правилност, че е на вярното място, с подходящите хора. И с филма е така.

КОСТА. Така е, само никой не ме пита как се защитават обекти като Париж, Москва, Мадрид...

ПАВКА. Питаме те!

КОСТА. Хич и не питайте!

БОДКА. Нали заедно решихме да започнем със Септемврийското въстание, зараждането на фашизма, Испанската война... и Втората световна!? Няма как да минем без Париж, Берлин, Москва и Мадрид! Хайде, в Мадрид са бойни действията, може да се фалшира една улица, но Москва, Париж!? Няма как да отпаднат! Взето е общо решение, нали така!? И според мен филмът е изключително увлекателен, а може да стане и много интересен, ако има достоверност!

ПАВКА. Искате ли да поръчаме от асеновградския и мезе някакво? Джери, ще участваш ли?

ДЖЕРИ. Чакам да стигнем до диалога!

ПАВКА. Добре, какво мислиш за диалога?

ДЖЕРИ. Може ли за мен уиски... С лед... И фъстъци.

БОДКА. Само аз ли мисля, че е много интересно и вълнуващо!? Извинявайте, но ако не ви трепва сърцето на Шлеповеце, станали сте големи... професионалисти! Аз плача всеки път на сцената с детето на прозореца на осъдените. *Tame, татенце!* Няма да дам да се пипне, стрелям за нея!

ПАВКА. Добре е, действено е, можем натам малко да опростим. Твърде много неща се случват и леко е претрупан първият епизод. За жалост, това е неизбежно, защото трябва да се въведат героите. Аз също нищо не искам да променяме, само да поизчистим! Почивка, или за тук да поръчваме?

БОДКА. Моля ви за тука, защото много ще се забавим, имам домашно да пиша с дъщеря ми по телефона, оправиха ли междуградската?

КОСТА. Да! Поръчвам, Бодка, за теб морков и мляко, нали!

ДЖЕРИ. До колко сме днес, да знам да си планирам времето?

ПАВКА. Докато свършим работа!

ДЖЕРИ. Кой преценява дали работата е свършила?

ПАВКА. Ако искаш, ти преценявай! Не можем ли да ти задържим вниманието!?

ДЖЕРИ. Аз мога да си мълча!

ПАВКА. Каквото имаш да казваш, кажи! Какво за диалога!

ДЖЕРИ. Диалогът е... един Франкенщайн!

ПАВКА. В смисъл?

ДЖЕРИ. Съставен от различни тела! Във всеки епизод се говори абсолютно различно! Особено Гешев, пардон Велински!

ПАВКА. Какво предлагаш?

ДЖЕРИ. Да редактирам изцяло диалога!

Пауза.

ПАВКА. Съгласен съм!

БОДКА. Ама чакайте, стойте, как така ще променя труда на всички!? Можем да се уговорим за стила, за смисъла, но всичко да променя, аз не съм съгласна!

ПАВКА. Почивка!

БОДКА. Ама аз наистина не съм съгласна!

В стаята си Коста с хирургически инструменти монтира кораб в бутилка, докато слуша запис на телефонен разговор. Гласът на Павката се чува ясно, а от гласа на жена му се долавя само бръмчаща интонация.

ПАВКА. Какви жени тука, работим, голямо напрежение, главата ми ще се пръсне! За толкова време можех да напиша два романа... Въобще не знам кога ще свършим...

ГЛАС. *Звук на нервно, припряно настояване*

ПАВКА. Какво ще правиш, ако дойдеш, аз няма да мога да ти обръщам внимание.

ГЛАС. *Дълго, задъхано, обвинително, почти истерично бръмчене*

ПАВКА. Успокой се, мило момиче, успокой тази твоя душа страдална! Мисля за теб, липсваш ми, но работя! Защо винаги стигаме дотук!? Какви са тези заплахи, обвинения!?

ГЛАС. *Накъсани викове*

ПАВКА. Как ще ти е безсмислен животът, имаш да се грижиш за детето, за мен, за къщата...

...

Какво прави детето?

...

Момчетата са така. Не го насилвай за цигулка, рано е още! Ето например оставих ти ръкопис да печаташ, докъде стигна?

...

Защо си изхвърлила пишещата машина!?

...

Пиша на нея от трийсета година!?

...

Какво като блокираше на „Н“, аз бях свикнал! Наистина ли го направи!? Кажете, че се шегуваш!? Наистина ли изхвърли моя „Ремингтон“!?

...

Затварям, не искам да стигаме пак до крясъци, затварям! Кажете, че си спокойна!? Моля те, кажете!

Коста ядосано захвърля почти готовата конструкция. Бутилката се счупва. Крачи нервно напред-назад, запалва цигара, сипва си чаша вино. Трие очите си.